

การพัฒนาและสมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของสำนักงานบัญชีภาคใต้

Development and Competency of Accountants Affecting the Performance of
Southern Accounting Office

จิรวดี ไหมทอง¹ และ พรรณทิพย์ อย่างกลั่น²

Jirawadee Maitong¹ and Phanthip Yangklan²

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม^{1,2}

Accountancy, Sripatum University, Thailand^{1,2}

E-mail: jirawadee200440@gmail.com¹

Received: July 8, 2023

Revised: August 29, 2023

Accepted: August 30, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาและให้ความสำคัญกับการพัฒนาและสมรรถนะของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีภาคใต้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานทางบัญชี ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ และ 2) การพัฒนาของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีที่ทำงานในสำนักงานบัญชีภาคใต้ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 347 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาร์โร ยามาเน่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างคือ 186 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านความถูกต้องแม่นยำ และด้านความรวดเร็วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทัศนคติในวิชาชีพ และด้านจริยธรรม ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ด้านปริมาณของผลงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) การพัฒนาของนักบัญชี ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และด้านการควบคุมคุณภาพส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านความถูกต้องแม่นยำ ด้านปริมาณของผลงาน และด้านความรวดเร็ว

คำสำคัญ: สมรรถนะ, ประสิทธิภาพ, นักบัญชี

Abstract

Studying and giving importance to the development and competence of accountants in accounting firms. that affects the effectiveness of the accountants in the southern region It is a practice guideline to increase the potential of accounting operation. To be most effective This research aims to study 1) Competency of accountant that affecting the effectiveness of the performance of accounting offices in the southern part of Thailand 2) Development of accountant that affecting the effectiveness of the performance of accounting offices in the southern part of Thailand. This research is a quantitative research. The Target group for this study is the accounts that work in the southern part of Thailand which has a total of 347 locations applying the Simple Random Sampling method determining the sample size by Yamane's formula was 186 locations .The Research instrument is the questionnaires. Statistics used to analyze data are mean, standard deviation, and Multiple Regression Analysis (MRA).

Results indicated that 1.) the capacity of accountants in professional skill, ethics, and accounting problem solving has a positive the relationship with the effectiveness of the performance of accounting office in achievement, Accuracy, and rapidity significantly Statistical level at 0.05. The Capacity of accountants in professional attitude and ethics have a positive the relationship with the effectiveness of the performance of the accounting office in the quantity of performance significantly. 2.) The evolution of accountants in legal knowledge and quality control has a positive the relationship with the effectiveness of the performance of the accounting office in accomplishment, accuracy, quantity of performance, and rapidity.

Keywords: Competency, Effectiveness, Accountant

บทนำ

ในปัจจุบันข้อมูลทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบธุรกิจ ซึ่งสำนักงานบัญชีมีระบบการจัดทำบัญชี และรายงานทางการเงินที่ดีมีคุณภาพ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล รวมไปถึงการจัดทำรายงานทางการเงินงบการเงิน และ การนำเสนอตัวเลข จะเป็นหน่วยงานที่มีความโปร่งใส เชื่อตรง และยังแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถืออีกด้วย ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของสำนักงานบัญชีเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากในปัจจุบันกฎหมายและคุณภาพของการทำงานเกี่ยวกับบัญชีในแต่ละด้านนั้นมีการปรับปรุงอย่างเสมอ การพัฒนานักบัญชีให้มีความสามารถและเข้าใจกฎหมายที่ทันต่อปัจจุบันเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อนัยสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินโดยผู้ใช้งบการเงินไม่เพียงแต่ต้องการทราบข้อมูลทางการเงินเท่านั้น แต่ยังนำงบการเงินมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ คาดการณ์ เพื่อพยากรณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอีกด้วยหรือเพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งบการเงินในแต่ละกลุ่ม ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงิน

นั้น เป็นสิ่งที่ผู้บริหารในแต่ละหน่วยงานจะนำไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ ซึ่งการได้มาของข้อมูลที่ดี ก็จะต้องอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำรายงานผลการดำเนินงานจากนักบัญชี ทำให้นักบัญชีจะต้องพัฒนาความรู้ทั่วไปของการทำบัญชี รวมไปถึงมาตรฐานการบัญชี ให้มีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น (อุเทน เลาน้ำทา, 2561)

นักบัญชีเป็นบุคคลที่เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานทางการเงิน จึงต้องมีการพัฒนา ความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งความสามารถของนักบัญชีในปัจจุบัน ประกอบด้วย 1)ความรู้ในวิชาชีพ 2)ทักษะทางวิชาชีพ 3) คุณค่าทางวิชาชีพ 4)จรรยาบรรณ และ 5)ทัศนคติ (ชัยนรินทร์ วีระสถาวณิชย์, 2548)

ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สำนักงานบัญชีปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐานและ เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน และมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน โดยอ้างอิงจากมาตรฐานสากล กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้ผลักดันให้มีโครงการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีขึ้นมา เพื่อให้เกิดสำนักงานบัญชีที่มีคุณภาพ เป็นตัวอย่างสำนักงานบัญชีที่ดีอันควรยึดถือและปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยัง เป็นการสร้างทางเลือกให้ธุรกิจได้มีโอกาสใช้บริการสำนักงานบัญชีที่มีคุณภาพ (กรมพัฒนาธุรกิจ การค้า, 2558)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการพัฒนา และสมรรถนะของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีภาคใต้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน ทางด้านการบัญชีของสำนักงานสามารถปรับตัวพัฒนาศักยภาพตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด ซึ่งผลการศึกษาที่ได้คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางให้กับทางสำนักงานในการบริหารหน่วยงาน ทางด้านการบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

สมมติฐานการวิจัย

1. สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ ด้านการบรรลุเป้าหมาย
2. สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ ด้านความถูกต้องแม่นยำ
3. สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ ด้านปริมาณผลงาน
4. สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ ด้านความรวดเร็ว

5. การพัฒนานักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ด้านการบรรลุเป้าหมาย
6. การพัฒนานักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ด้านความถูกต้องแม่นยำ
7. การพัฒนานักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ด้านปริมาณผลงาน
8. การพัฒนานักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ด้านความรวดเร็ว

การทบทวนวรรณกรรม

1. **แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา** การพัฒนาทางวิชาชีพนี้ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้อง มีหน้าที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรม หรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพจะมีคำสั่งพักใช้ ใบอนุญาตของผู้นั้นไว้ จนกว่าจะได้ปฏิบัติตาม (สภาวิชาชีพบัญชี, 2559) ซึ่งเป็นไปตาม ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วม ประชุมสัมมนาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2559 กำหนดตามข้อ 7 การพัฒนาความรู้ ต่อเนื่อง มีทั้งประเภทอย่างเป็นทางการ และอย่างไม่เป็นทางการ

หลักในการพัฒนาของนักบัญชี หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่ทำให้นักบัญชีได้รับการพัฒนาในด้านความสามารถให้เจริญเติบโตและช่วยส่งเสริมศักยภาพให้ปรากฏผลสำเร็จเพื่อเพิ่ม สมรรถนะของนักบัญชีที่เกี่ยวข้องกับงานและความรับผิดชอบทางวิชาชีพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และในอนาคตประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559)

1. **ด้านความรู้ด้านกฎหมาย (Legal Knowledge)** หมายถึง นักบัญชี จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ กฎระเบียบฯ ข้อบังคับ ตลอดจนมาตรฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ซึ่งสามารถให้คำแนะนำ ในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ นั่นคือนักบัญชีควรมีความรู้ ความเข้าใจด้านกฎหมาย กฎระเบียบฯ ข้อบังคับ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. **ด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน (Financial Management)** หมายถึง นักบัญชีจะต้องตรวจสอบ เอกสารการรับเงินและเอกสารการจ่ายเงินให้ถูกต้องและเป็นไปตามกระบวนการตามข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น นักบัญชีควรมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถดำเนินงานทางด้านบัญชีให้เสร็จ ได้ทันเวลา ถูกต้อง รัดกุม และสามารถตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นได้ว่ามีความผิดพลาด ในขั้นตอนใด และสามารถหาวิธีการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้

3. **ด้านการควบคุมคุณภาพ (Quality Controlling)** หมายถึง นักบัญชีมีความสามารถในการสังเกต ข้อผิดพลาดในระหว่างการทำงาน เพื่อวางแผนการป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งนักบัญชีควรมุ่งมั่น

ในการรักษามาตรฐาน ระดับคุณภาพ รายละเอียด ความถูกต้องของผลงาน และมีการกำกับคุณภาพในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน อย่างมีคุณภาพ

4. ด้านความรู้ทางการบัญชี (Accounting Knowledge) หมายถึง นักบัญชีสามารถวิเคราะห์งบการเงินและจะต้องมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานบัญชีให้เป็นไปตามกระบวนการ สามารถจัดทำงบการเงินได้อย่างถูกต้อง รวมไปถึงสามารถปิดบัญชีได้ตามมาตรฐานการบัญชีที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย และมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานหาข้อผิดพลาด เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ สมรรถนะของนักบัญชี หมายถึง ความรู้ทางวิชาชีพ (Professional Knowledge) ความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Related Knowledge) ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) และคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล (Personal Attributes) ที่แสดงออกมาในรูปของการทำงาน ความคิด และพฤติกรรมในการทำงาน (สภาวิชาชีพบัญชี, 2556) ดังนั้น นักวิชาชีพบัญชี ควรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ เรียนรู้และนำความรู้ใหม่ ๆ ไปใช้ได้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การประกอบวิชาชีพสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

นักบัญชีจะประสบความสำเร็จในวิชาชีพได้ต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของนักบัญชี ในส่วนของ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเรียนรู้ที่จะนำความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ เนื่องจากความสามารถของนักบัญชีเป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานในองค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ชุตินทรย้อยไธสง, 2556) องค์ประกอบของสมรรถนะ แบ่งตามแนวคิดของ แมคเคิล ประกอบด้วย

1. ด้านความรู้ คือ บุคลากรในองค์กรจะต้องมีความรู้เฉพาะที่ต้องรู้ในการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อเป็นความรู้ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการทำงาน เช่น ความรู้ด้านการบัญชี เป็นต้น

2. ด้านทักษะ คือ พื้นฐานทางความรู้ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว ซึ่งเกิดจากความชำนาญ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่บุคลากรในองค์กรควรพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น

3. ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง คือ สิ่งที่ตนเชื่อว่าตนเป็น บ่งบอกถึงภาพลักษณ์ของตน เจตคติ ความคิดเห็นและค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับตนในการปฏิบัติงาน เช่น ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น

4. ด้านบุคลิกของบุคคล คือ สิ่งที่บ่งบอกลักษณะทั้งภายในและภายนอกของบุคคล เช่น คนที่มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีภาวะการณ์เป็นผู้นำ เป็นต้น

5. แรงจูงใจ คือ สิ่งกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายในการปฏิบัติงาน สำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย เป็นแรงขับเคลื่อนภายใน

โดยองค์ประกอบของสมรรถนะทั้ง 5 ส่วนดังกล่าวข้างต้นแสดงความสัมพันธ์ในเชิงอธิบายเปรียบเทียบ

3. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพ หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กรที่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้นมุ่งเน้นไปที่ความสามารถในการดำเนินงานหรือการประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสูญเสียประโยชน์ต่อองค์กรน้อยที่สุด (รุ่ง แก้วแดง, 2550)

ประสิทธิผล หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่เป็นเส้นทางไปสู่ความสำเร็จในการบริหารเกี่ยวกับผลงานในองค์กร โดยนักเศรษฐศาสตร์ได้ให้คำนิยามของ ผลกำไรหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน คือ ประสิทธิผลของการทำงานที่เกิดจากความสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีการประยุกต์ใช้ประสมประสานได้เกิดประโยชน์สูงสุด (ถวิล เกื้อกุลวงศ์, 2550)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

สมรรถนะของนักบัญชี

- ด้านทักษะวิชาชีพ
- ด้านทัศนคติในวิชาชีพ
- ด้านจริยธรรม
- ด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี

การพัฒนาของนักบัญชี

- ด้านความรู้ด้านกฎหมาย
- ด้านการควบคุมคุณภาพ

ตัวแปรตาม

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของสำนักงานบัญชีภาคใต้

- ด้านการบรรลุเป้าหมาย
- ด้านความถูกต้องแม่นยำ
- ด้านปริมาณของผลงาน
- ด้านความรวดเร็ว

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักบัญชีในสำนักงานบัญชีภาคใต้ จำนวน 347 แห่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2565) คำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ทั้งหมด 186 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชี ส่วนที่ 3 การพัฒนาของนักบัญชี ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ เพื่อใช้อธิบายข้อมูลส่วน

บุคคล ในส่วนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เพื่ออธิบายสมรรถนะของนักบัญชี การพัฒนาของนักบัญชี และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของสำนักงานบัญชีภาคใต้ และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ใช้เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของสำนักงานบัญชีภาคใต้

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของพนักงานบัญชีในสำนักงานบัญชีภาคใต้ จำนวน 186 แห่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.10 มีอายุช่วง 23-35 ปี ร้อยละ 71.50 มีสถานะภาพสมรส ร้อยละ 59.10 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 83.30 และมีประสบการณ์ทำงาน 10-20 ปี ร้อยละ 41.90

1. สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ระหว่างสมรรถนะของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมาย

ตัวแปรตาม	B	Std. Error	β	t-value	p
ค่าคงที่ (Constant)	.339	.170		1.998	.047
ด้านทักษะวิชาชีพ	.178	.053	.192	3.346	.001*
ด้านทัศนคติในวิชาชีพ	.111	.071	.113	1.548	.123
ด้านจริยธรรม	.313	.067	.299	4.655	.000*
ด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี	.333	.071	.357	4.687	.000*

$R^2 = .750$, Adjusted $R^2 = .745$, $F = 136.034$, Sig. = .000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบ พบว่า สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ระหว่างสมรรถนะของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องแม่นยำ

ตัวแปรตาม	B	Std. Error	β	t-value	p
ค่าคงที่ (Constant)	.586	.164		3.564	.000
ด้านทักษะวิชาชีพ	.261	.052	.303	5.051	.000*
ด้านทัศนคติในวิชาชีพ	.036	.069	.039	.514	.608
ด้านจริยธรรม	.345	.065	.356	5.300	.000*
ด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี	.222	.069	.257	3.233	.001*

$R^2 = .727$, Adjusted $R^2 = .721$, $F = 120.681$, Sig. = .000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบ พบว่า สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องแม่นยำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ระหว่างสมรรถนะของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณของผลงาน

ตัวแปรตาม	B	Std. Error	β	t-value	p
ค่าคงที่ (Constant)	.183	.224		.818	.414
ด้านทักษะวิชาชีพ	.143	.070	.140	2.027	.044
ด้านทัศนคติในวิชาชีพ	.275	.094	.254	2.911	.004*
ด้านจริยธรรม	.432	.089	.375	4.868	.000*
ด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี	.121	.094	.117	1.286	.200

$R^2 = .641$, Adjusted $R^2 = .633$, $F = 80.844$, Sig. = .000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบ พบว่า สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทัศนคติในวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณของผลงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ระหว่างสมรรถนะของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความรวดเร็ว

ตัวแปรตาม	B	Std. Error	β	t-value	p
-----------	---	------------	---------	---------	---

	Error			
ค่าคงที่ (Constant)	.080	.205	.391	.696
ด้านทักษะวิชาชีพ	.382	.064	.362	5.928
ด้านทัศนคติในวิชาชีพ	.096	.086	.086	1.110
ด้านจริยธรรม	.236	.081	.198	2.899
ด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี	.319	.086	.300	3.719

$R^2 = .719$, Adjusted $R^2 = .712$, $F = 115.565$, Sig. = .000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบ พบว่า สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความรวดเร็ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การพัฒนาของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ระหว่างการพัฒนาของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมาย

ตัวแปรตาม	B	Std.	β	t-value	p
	Error				
ค่าคงที่ (Constant)	.421	.142		2.958	.004
ด้านความรู้ด้านกฎหมาย	.647	.059	.657	10.962	.000*
ด้านการควบคุมคุณภาพ	.274	.061	.268	4.481	.000*

$R^2 = .796$, Adjusted $R^2 = .794$, $F = 357.895$, Sig. = .000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบ พบว่า การพัฒนาของนักบัญชี ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และด้านการควบคุมคุณภาพ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ระหว่างการพัฒนาของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องแม่นยำ

ตัวแปรตาม	B	Std. Error	β	t-value	p
ค่าคงที่ (Constant)	.624	.138		4.532	.000
ด้านความรู้ด้านกฎหมาย	.298	.057	.327	5.215	.000*
ด้านการควบคุมคุณภาพ	.559	.059	.591	9.436	.000*

$R^2 = .777$, Adjusted $R^2 = .775$, $F = 319.418$, Sig. = .000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบ พบว่า การพัฒนาของนักบัญชี ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และด้านการควบคุมคุณภาพ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องแม่นยำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ระหว่างการพัฒนาของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณของผลงาน

ตัวแปรตาม	B	Std. Error	β	t-value	p
ค่าคงที่ (Constant)	.381	.207		1.841	.067
ด้านความรู้ด้านกฎหมาย	.422	.086	.389	4.909	.000*
ด้านการควบคุมคุณภาพ	.506	.089	.450	5.680	.000*

$R^2 = .644$, Adjusted $R^2 = .640$, $F = 165.650$, Sig. = .000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบ พบว่า การพัฒนาของนักบัญชี ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และด้านการควบคุมคุณภาพ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณของผลงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ระหว่างการพัฒนาของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความรวดเร็ว

ตัวแปรตาม	B	Std. Error	β	t-value	p
ค่าคงที่ (Constant)	.165	.205		-.807	.421
ด้านความรู้ด้านกฎหมาย	.602	.085	.537	7.095	.000*
ด้านการควบคุมคุณภาพ	.370	.088	.318	4.202	.000*

$R^2 = .675$, Adjusted $R^2 = .671$, $F = 189.625$, Sig. = .000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 ผลการทดสอบ พบว่า การพัฒนาของนักบัญชี ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และด้านการควบคุมคุณภาพ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความรวดเร็ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาและสมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้” สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมาย พบว่า สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน คือ ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้ ด้านการบรรลุเป้าหมาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยโทหญิง รังสียา พัทธกิจศิริ(2563) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของกรมการเงินกลาโหม”

สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องแม่นยำ พบว่า สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน คือ ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้ ด้านความถูกต้องแม่นยำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญรวย นະเป้า(2556) ได้ศึกษาเรื่อง “สมรรถนะตามหลักมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการทำงาน กรณีศึกษา นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรี”

สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณของผลงาน พบว่า สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน คือ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ และ ด้านจริยธรรม มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้ ด้านปริมาณของผลงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐา ธารเจริญกุล (2557) “สมรรถนะของพนักงานบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงาน กรณีศึกษาสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ”

สมรรถนะของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความรวดเร็ว พบว่า สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน คือ ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และ ด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้ ด้านความรวดเร็ว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยา สรศักดิ์ดา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี”

การพัฒนาของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมาย พบว่า การพัฒนาของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน คือ ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และ ด้านการควบคุมคุณภาพ มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้ ด้านการบรรลุเป้าหมาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประนอม คำผา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “บุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย”

การพัฒนาของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องแม่นยำ พบว่า การพัฒนาของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน คือ ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และ ด้านการควบคุมคุณภาพ มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้ ด้านความถูกต้องแม่นยำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ มณีมัย (2559) ได้ศึกษาเรื่อง “คุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย”

การพัฒนาของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณของผลงาน พบว่า การพัฒนาของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน คือ ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และ ด้านการควบคุมคุณภาพ มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้ ด้านปริมาณของผลงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี คำมา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน”

การพัฒนาของนักบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านความรวดเร็ว พบว่า การพัฒนาของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน คือ ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และ ด้านการควบคุมคุณภาพ มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีภาคใต้ ด้านความรวดเร็ว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของความชำนาญในวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณภาพการทำงานของนักบัญชีบริษัทกลุ่มร้อยละร้อยสารสินธุ์แก่น”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. นักบัญชีในสำนักงานบัญชีควรเพิ่มสมรรถนะของนักบัญชีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ประกอบด้วย ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทัศนคติในวิชาชีพ ด้านจริยธรรม และด้านการแก้ไขปัญหาทางบัญชี เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีในสำนักงาน
2. นักบัญชีในสำนักงานบัญชีควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ประกอบด้วย ด้านความรู้ด้านกฎหมาย และด้านการควบคุมคุณภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีในสำนักงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสมรรถนะด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการใช้โปรแกรมทางบัญชี เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี
2. ควรมีการศึกษาการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น การพัฒนาด้านทักษะ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี
3. ควรศึกษาเชิงคุณภาพร่วมด้วย เพื่อศึกษาความคิดเห็นเชิงลึกของกลุ่มเพื่อหาแนวทางในการยกระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีในสำนักงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). *การรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2566, จาก <http://www.dbd.go.th>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2565). *ระบบสำนักงานบัญชีคุณภาพ*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2566, จาก <http://www.dbd.go.th>
- ณฐา ธรเจริญกุล. (2557). *สมรรถนะของพนักงานบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน กรณีศึกษาสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ (การค้นคว้าอิสระคณะบัญชีและวิทยาการจัดการ)*. วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.
- ทองใบ สดขารี. (2545). *ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นภาพร หงส์ภักดี. (2554). การเตรียมความพร้อมเพื่อเป็น สำนักงานบัญชีคุณภาพ. *Executive Journal*, 25, 54-60.
- ปราณี คำมา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รังสิยา พิทักษ์ศิริ. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของกรมการเงินกลาโหม (การค้นคว้าอิสระบัญชีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2559). *การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี*. สืบค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/67987>
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2556). *แนวทางการดำเนินงาน*. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2566, จาก <http://www.fap.or.th>
- อุเทน เลานาทา. (2561). *การวางระบบบัญชีที่ดีมีประโยชน์ต่อธุรกิจอย่างไรบ้าง*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2566, จาก <https://peakaccount.com/blog/ระบบบัญชี>
- Fiedler, F. E. (1967). *A Theory of Leadership Effectiveness*. New York: McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York: Harper and Row Publications.